

Rally

Shiur# 444 | Nov 25th 2023

איגרת תימן

ואתם, אחינו, ידוע לכם שהקדוש ברוך הוא הפילנו במהמרות עונותינו בתוך אומה זו, שהיא אומת ישמעאל, שרעתם חזקה עלינו, והם מתחכמים להרע ולמאוס אותנו כמו שגזר עלינו יתברך: "ואויבינו פלילים", ושלא תעמוד על ישראל אומה יותר אויבת ממנה ולא אומה שהרעה בתכלית הרעה לדלדל אותנו ולהקטין אותנו ולמאוס אותנו כמוהם, שאפילו דוד המלך עליו השלום כשראה ברוח הקודש כל הצרות העתידות לישראל התחיל לצעוק ולקונן בלשון האומה מרעת בני ישמעאל ואמר (תהלים ק"כ ה'): "אוייה לי כי גרתי משך שכנתי עם אהלי קדר", וראו איך זכר קדר משאר בני ישמעאל, לפי שהמשוגע הוא מבני קדר כמו שהוא מפורסם מיחוסו. ועוד דניאל לא ספר קטנותנו ודלדולנו אלא במלכות ישמעאל שתכנע במהרה, שכן אמר (דניאל ח' י'): "ותפל ארצה מן הצבא ומן הכוכבים ותרמס", ואנחנו בעודנו סובלים שעבודם וכזביהם ושקרותם למעלה מיכולתנו שאין ביכולת האדם כח לסבול, ויהי כמו שאמר דוד עליו השלום (תהלים ל"ח י"ח): "ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו". וכמו שהוכיחנו רבותינו לשאת כזבי ישמעאל ושקרו ולשתוק ממנו, וסמכו זה לפסוק שכתוב בשם בניו "ומשמע ודומה ומשא" - שמע דום ושאל! וכבר הסכמנו כולנו, גדולים וקטנים, לסבול שעבודם, שכן אמר ישעיהו עליו השלום (ישעיה ג' ו'): "גוי נתתי למכים ולחיי למורטים פני לא הסתרתי מכלימות ורוק". ועם כל זה לא נוכל להנצל מרב רעתם ופחזותם בכל זמן, וכל זמן שאנו רודפים שלומם הם רודפים אחרינו בחרום ובמלחמה, כמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים ק"כ ז'): "אני שלום וכי אדבר המה למלחמה", כל שכן אם נעורר עלינו ונקרא במלכות בדברים בטלים ושקר, הלא נסכן בנפשותינו ונבא לידי מיתה.

Rabbi Lebowitz

רמב"ן פרשת וישלח פרק לב פסוק ד

נכתבה הפרשה הזאת להודיע כי הציל הקדוש ברוך הוא את עבדו וגאלו מיד חזק ממנו, וישלח מלאך ויצילהו. ולמדנו עוד שהוא לא בטח בצדקתו והשתדל בהצלה בכל יכלתו. ויש בה עוד רמז לדורות כי כל אשר אירע לאבינו עם עשו אחיו יארע לנו תמיד עם בני עשו, וראוי לנו לאחז בדרכו של צדיק שנזמין עצמנו לשלשת הדברים שהזמין הוא את עצמו, לתפלה ולדורון ולהצלה בדרך מלחמה, לברוח ולהנצל, וכבר ראו רבותינו הרמז הזה מן הפרשה הזאת כאשר אזכיר:

רמב"ן פרשת וישלח פרק לג פסוק טו

למה זה אמצא חן בעיני אדני - למה זה, תעשה לי טובה שאיני צריך לה. אמצא חן בעיניך, ולא תשלם עתה שום גמול, לשון רש"י. והכונה ביעקב כי לא היה חפץ בהם ובחבורתם כלל, וכל שכן שהיה בדעתו ללכת דרך אחרת: ורבותינו ראו עוד בזה עצה, אמרו (ב"ר עח טו) רבי ינאי כד הוה סליק למלכותא הוה מסתכל בהדא פרשתא ולא הוה נסיב עמיה רומאין, חד זמן לא איסתכל בה ונסיב עמיה רומאין, ולא הגיעו לעכו עד שמכר פינס שלו. מפני שהיתה קבלה בידם שזו פרשת גלות. כשהיה בא ברומה בחצר מלכי אדום על עסקי הצבור היה מסתכל בפרשה זו ללכת אחרי עצת הזקן החכם, כי ממנו יראו הדורות וכן יעשו, ולא היה מקבל חברת אנשי רומי ללותו שאין מקרבין אלא להנאת עצמן ומפקירין ממונו של אדם:

רש"י פרשת מקץ פרק מג פסוק יד

אל שדי - מעתה אינכם חסרים כלום אלא תפלה, הריני מתפלל עליכם:

רש"י פרשת וישב פרק מ פסוק כג

וישכחו - לאחר מכן. מפני שתלה בו יוסף בטחונו לזכרו, הוזקק להיות אסור עוד שתי שנים, שנאמר אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים, ולא בטח על מצרים הקרוים רהב.

תלמוד בבלי מסכת מנחות דף כז עמוד א

וכן ישראל בהרצאה עד שיהו כולן באגודה אחת, שנאמר: הבונה בשמים מעלותיו ואגודתו על ארץ יסדה.

רש"י מסכת מנחות דף כז עמוד א ד"ה בהרצאה

בהרצאה כשהן מתענין אין נענין עד שיהו כולן באגודה אחת צדיקים ורשעים דומיא דעושין ואין עושים פירות.

תלמוד בבלי מסכת כריתות דף ו עמוד ב

כל תענית שאין בה מפושעי ישראל אינה תענית, שהרי חלבנה ריחה רע, ומנאה הכתוב עם סממני קטרת. אב"י אמר, מהכא: ואגודתו על ארץ יסדה.

Rabbi Kestenbaum

שבת דף קכז עמוד ב

ת"ר פעם אחת הוצרך דבר אחד לתלמידי חכמים אצל מטרוניתא אחת שכל גדולי רומי מצויין אצלה אמרו מי ילך אמר להם רבי יהושע אני אלך הלך רבי יהושע ותלמידיו כיון שהגיע לפתח ביתה חלץ תפיליו ברחוק ארבע אמות ונכנס ונעל הדלת בפניהן אחר שיצא ירד וטבל ושנה לתלמידיו ואמר להם בשעה שחלצתי תפילין במה חשדתוני אמרנו כסבור רבי לא יכנסו דברי קדושה במקום טומאה בשעה שנעלתי במה חשדתוני אמרנו שמא דבר מלכות יש בינו לבינה בשעה שירדתי וטבלתי במה חשדתוני אמרנו שמא ניתזה צינורא מפיה על בגדיו של רבי אמר להם העבודה כך היה ואתם כשם שדנתוני לזכות המקום ידין אתכם לזכות.

ליקוטי רבינו בצלאל אשכנזי

ונעל דלת בפניהם. וקשיא דהא אמרי' במסכת ע"ז⁴⁹) ואתו תלמידי שמאי והילל וגזרו על ייחוד דגויה. ושמאי י"ל דשאני הכא דההיא **מטרוניתא** היתה בעלת **עצה**, והיה ידוע לכל, והיה רגלים לדבר שלא נכנס שם אלא לעצה. וצ"ע. מצאתי:

תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף יט עמוד א – תענית דף יח עמוד א

שגזרה מלכות הרשעה שמד על ישראל שלא יעסקו בתורה, ושלא ימולו את בניהם, ושיחללו שבתות. מה עשה יהודה בן שמוע וחביריו? הלכו ונטלו עצה ממטרוניתא אחת שכל גדולי רומי מצויין אצלה. אמרה להם: באו והפגינו בלילה. הלכו והפגינו בלילה, אמרו: אי שמים! לא אחיכם אנחנו, ולא בני אב אחד אנחנו, ולא בני אם אחת אנחנו? מה נשתנינו מכל אומה ולשון שאתם גוזרין עלינו גזירות קשות! וביטלום.

מה שנתנה **עצה** שיפגינו בלילה, וכך מה שיעצה שיפגינו ולא ילכו לשרים בביתם. נראה שהיה דרכם להתכנס בביתה להתייעץ עמה, והיא ידעה שבלילה פלונית יהיו נאספין אצלה ויעצה שאז יפגינו בחוץ ועל ידי זה ידברו השרים מעניני היהודים ואז תמליץ להם לבטל הגזירות, וכיון שהם התחילו לדבר בעניני היהודים, לא יהו חושדין בה שמדברת לטובת ישראל, מה שאין כן אם תתחיל היא לבקש עליהם יחדו בה ששיחדו אותה ולא יקבלו דבריה (כן יהודיע).

Rabbi Plotnick

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף קיב עמוד ב

אמר רבי זירא אמר רבי ירמיה בר אבא: דור שבן דוד בא, קטיגוריא בתלמידי חכמים.

רש"י מסכת כתובות דף קיב עמוד ב ד"ה קטיגוריא

קטיגוריא - הרבה מסטינים ומלמדים חובה יעמדו עליהם.

הפלאה מסכת כתובות דף קיב עמוד ב

בגמ' דור שבן דוד בא וכו'. עמ"ש מהרש"א ז"ל בסנהדרין דף צ"ח בפסוק [זכריה ח י] ליוצא ולבא אין שלום, אף ת"ח שנאמר בהן שלום רב לאוהבי תורתך. ופי' הוא ז"ל ליוצא ובא במלחמתה של תורה ושהוא ענין הקטגוריא שאמר בכאן מחמת שרבו המחלוקות, אבל לעתיד כתיב וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך. יראה לפרש כפשוטו כי בכל מחלוקת צריך להיות הלכה כדברי אחד מהן. ואמרו חז"ל גבי דוד הע"ה [סנהדרין צג ב] וה' אתו שהלכה כמותו, הרי בכל ת"ח כן אם ה' עמו הלכה כמותו. ולפי שנאמר וכל בניך למודי ה' רצ"ל שכל אחד יהי' ה' עמו ויהי' הלכה כמותו א"כ בהכרח שהכל יכוונו לדעת אחת ולא יהא מחלוקת וממילא ורב שלום בניך. ויש לפרש עוד מפני שכבר כתבנו דכתיב בישראל הן עם לבדד ישכון שצריך שיהי' ביניהם אחדות אמיתי וידוע מה שאמר ר"ע כשהייתי עם הארץ וכו' א"כ לכאורה הוא מן הנמנע שיהי' שלום לכל ישראל כאיש אחד. אך כבר כתבו המפרשים הראשונים שזהו בע"ה שהיו בעת ההיא שלא הכירו את בוראם כדאיתא בפסחים אבל בדורות האחרונים שרוב העם יש להם ידיעה באמיתות הבורא ובמצותיו וחקיו ומשפטיו אף שאינם כולם בעלי תורה יתאחדו זה בזה כענין יששכר וזבולן כמ"ש לעיל. אך עדיין הוא מן הנמנע שיהיו כולם כן עד ירחם ה' עמו ומלאה הארץ דעה. ויקוים מקרא שכתב [ירמיה לא לג] ולא ילמדו עוד איש את רעהו לאמר דעו את ה' כי כולם יודעים אותי למקטנם ועד גדולם וגו'. רצ"ל אף שגם בעת ההיא יהיו קטנים וגדולים בדעת, אבל כולם יודעים את ה' ויהי' להם ידיעה גדולה באמיתות הבורא ואז יהי' אהבה נפלאה ואחדות גמור כל ישראל כאחד. וז"ש כל בניך למודי ה' שכולם יהי' להם ידיעה באמיתות הבורא אז רב שלום בניך. עושה שלום במרומיו הוא יתן שלום בארץ וישכין שכינת עוזו בתוכינו, והיה ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד במהרה בימינו אמן.

ספר החינוך פרשת שופטים מצוה תצו

שנמנענו מלחלוק על בעלי הקבלה עליהם השלום ומלשנות את דבריהם ולצאת ממצותם בכל עניני התורה, ועל זה נאמר [דברים י"ז, י"א], לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל, ואמרו זכרונם לברכה בספרי [כאן], לא תסור וגו', זו מצות לא תעשה.

משרשי המצוה לפי שדעות בני האדם חלוקין זה מזה לא ישתוו לעולם הרבה דעות בדברים, ויודע אדון הכל ברוך הוא שאילו תהיה כוונת כתובי התורה מסורה ביד כל אחד ואחד מבני אדם איש איש כפי שכלו, יפרש כל אחד מהם דברי התורה כפי סברתו וירבה המחלוקת בישראל במשמעות המצוות, ותעשה התורה ככמה תורות, וכענין שכתבתי במצות אחרי רבים להטות בכסף תלוה בסימן ס"ז [מצוה ע"ח], על כן אלהינו שהוא אדון כל החכמות השלים תורתנו תורת אמת עם המצוה הזאת שצונו להתנהג בה על פי הפירוש האמתי המקובל לחכמינו הקדמונים עליהם השלום. ובכל דור ודור גם כן שנשמע אל החכמים הנמצאים שקבלו דבריהם ושתו מים מספריהם ויגעו כמה יגיעות בימים ובלילות להבין עומק מליהם ופליאות דעותיהם, ועם ההסכמה הזאת נכוין אל דרך האמת בידיעת התורה, וזולת זה אם נתפתה אחר מחשבותינו ועניות דעתנו לא נצלח לכל. ועל דרך האמת והשבח הגדול בזאת המצוה אמרו זכרונם לברכה [ספרי כאן] לא תסור ממנו ימין ושמאל, אפילו יאמרו לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין לא תסור ממצותם, כלומר שאפילו יהיו הם טועים בדבר אחד מן הדברים אין ראוי לנו לחלוק עליהם אבל נעשה כטעותם, וטוב לסבול טעות אחד ויהיו הכל מסורים תחת דעתם הטוב תמיד, ולא שיעשה כל אחד ואחד כפי דעתו שבזה יהיה חורבן הדת וחלוק לב העם והפסד האומה לגמרי. ומפני ענינים אלה נמסרה כוונת התורה אל חכמי ישראל, ונצטוו גם כן שיהיו לעולם כת מועטת מן החכמים כפופה לכת המרובין מן השורש הזה, וכמו שכתבתי שם במצות להטות אחרי רבים.

יט

כ ו כ ב י א ו ר

בתורת תמיד, דאל"כ למה לא ידעו החכמים והנביאים להשיב על מה אבדה חארץ וכי ע"ש].

(*וי"ל כי עיקר השאלה היתה, מהיכן באו לחטאים הגדולים [שע"י בא החורבן]. והלא אחז"ל ברא הקב"ה יצה"ר, ברא לו תורה תבלין, ותורה בעידנא דעסיק בה אגוני ומצלי, [וא"כ למה לא הגינה עליהם התורה — שעסקו בה תמיד — להצילם שלא יחטאו בחטאים הגדולים שהביאו עליהם החורבן].

אך חז"ל אמרו (ברכות ס"ב) [גבי דוד המע"ה] שלפיכך, ויכסוהו בבגדים ולא יחם לו" (מלכים א' א'), מפני שביוה את הבגדים, שכרת כנף מעיל שאול במערה ע"ש. והיינו, כי בטבע הבגדים להחם הגוף, וזה מתנת השי"ת, ומאחר שביוה את הבגדים, לא עשו את פעולתם! וכן הדבר הזה, התורה"ק היא תבלין ליצה"ר, וזהי סגולה רוחנית, ומי שהתורה אינה חשובה בעיניו, לא תפעול פעולתה להיות תבלין נגד יצה"ר!

וזהו שאמרו, נצחו מוטב, ואם לאו יעסוק בתורה, נצחו מוטב, ואם לאו יקרא ק"ש, [כלומר]: ואם לאו, דהיינו, שהתורה לא תנצח את היצה"ר, בודאי הוא משום שהתורה אינה חשובה בעיניו כנ"ל, ע"כ יקרא ק"ש, [דהיינו כפרוטגמא חדשה], שיהיו בעיניו ד"ת כחדשים וכנ"ל. וכאשר התורה תהי חשובה בעיניו, ממילא תהי תבלין ליצה"ר לנצור ארחות חיים!